

PRILOG 7. SWOT analiza LAG-a

SNAGE	SLABOSTI
<p>Opće zemljopisne značajke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prometni i geopolitički položaj LAG-a izuzetno je povoljan 2. LAG područje ima prisutnu kombinaciju mediteranske, kontinentalne i planinske klime koje su pogodne za razvoj turizma, poljoprivrede i korištenje obnovljivih izvora energije 3. Pogranično područje, blizina susjednih država Italije, Slovenije, Austrije te blizina četiri zračne luke u Puli, Trstu, Veneciji i Ljubljani 4. Raznolika prirodna bogatstva, mora, rijeka, flora i fauna i značajni izvori pitke vode 5. JLS-ovi imaju bogatu kulturnu materijalnu i nematerijalnu baštinu 6. Turizam usmjeren na ljetne mjeseci vrlo je razvijen 7. Atraktivan teren za aktivno bavljenje sportom 8. Kakvoća mora je izvrsna te je prisutan dovoljan stupanj opremljenosti plaža 9. Na području je uspostavljen sustav gospodarenja otpadom i odvojenog prikupljanja otpada <p>Gospodarske značajke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Dobra povezanost i suradnja između JLS-ova na LAG području 11. Velik potencijal za razvoj zdravstvenog turizma (Istarske toplice) 12. Veliki broj tradicijskih manifestacija/ festivala na LAG području 13. Razvijen gastro turizam s visokom kvalitetom i ponudom proizvoda 14. Razvijeno vinogradarstvo i maslinarstvo, afirmirano tartufarstvo sa etabliranošću prerađivača proizvoda od tartufa na tržištu EU. 15. Znatan broj proizvoda koji su zaštićeni oznakom izvornosti, kao i onih u postupku registracije 16. Veliki broj sportskih sadržaja i razvijen sportski turizam 17. Atraktivno područje za ulaganja, posebice stranim investitorima <p>Društvene značajke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 18. Multikulturalnost područja s gostoljubivim, komunikativnim i radišnim lokalnim stanovništvom 19. Razvijeno i stabilno dvojezično školstvo 20. Dio članova LAG-a posjeduje iskustvo u pripremi i provedbi EU i nacionalnih projekata 21. LAG je uspostavio suradnje s većim brojem domaćih i međunarodnih partnera 22. Bogata povijesna i kulturna baština 	<p>Opće zemljopisne značajke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Neravnomjerna razvijenost područja sa slabije razvijenom unutrašnjosti 2. Prometna infrastruktura, pogotovo u segmentu javnog prijevoza, biciklističkih i pješačkih staza, na području nije u potpunosti razvijena 3. Korištenje obnovljivih izvora energije i primjena energetske učinkovitosti, kao i učinkovito korištenje resursa nije na zadovoljavajućoj razini 4. Preveliko oslanjanje isključivo na ljetni turizam, odnosno na oblik turizma poznat pod nazivom „3S-sea, sun, sand“ 5. Područje Ćićarije te ušća rijeke Mirne još uvijek nedovoljno vrednovano, razvijeno i promovirano, posebice u turističkom i gospodarskom smislu 6. Slaba prometna povezanost obalnih područja i unutrašnjosti područja koja se očituje nedostatkom javnog prijevoza 7. Slaba povezanost javnim prijevozom unutar samih JLS-ova, kao i nedostatak povezanosti šetnicama i biciklističkim stazama. 8. Slaba prometna povezanost područja sa glavnim željezničkim kolodvorima i zračnim lukama u blizini, te slaba povezanost sa obližnjim prekograničnim gradovima. 9. Područje karakterizira mnogo usitnjenih parcela i zemljišnih posjeda što nije pogodno za poljoprivrednu proizvodnju. 10. Nedovoljna iskorištenost poljoprivrednih i šumskih zemljišta 11. Nedovoljna zaštita autohtonih vrsta lokalne flore i faune. <p>Gospodarske značajke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Kompleksna administracija koja otežava osnivanje i pokretanje rada novih poslovnih subjekata 13. Nedostatak vlastitih izvora financiranja i nedovoljno znanje o mogućnostima povlačenja sredstva iz EU fondova 14. Manjak uređene infrastrukture za pokretanje poduzetničkih inkubatora i start-upova. 15. Neadekvatna infrastruktura za prodaju lokalnih poljoprivrednih proizvoda (tržnice i sl.) što dovodi do nedovoljne vidljivosti i otežanog plasmana proizvoda. 16. Neumreženost lokalnih poljoprivrednih proizvođača te nerazvijena praksa poljoprivrednog zadugarstva, zadruga 17. Slaba primjena pametnih rješenja u poljoprivredi

- | | |
|--|--|
| <p>23. Razvijen sustav cjelovite usluge skrbi o starijim osobama u lokalnoj zajednici</p> <p>24. 100% iskorištenost alociranih sredstava unutar Lokalne razvojne strategije LAG-a za razdoblje 2014. – 2020. godine</p> <p>25. Postojanje programa poticane stanogradnje, iako mjestimično i povremeno</p> | <p>18. Nedostatak organiziranih mehanizama za otkup i distribuciju lokalnih poljoprivrednih i srodnih proizvoda (npr. logističko-distributivnih centara)</p> <p>19. Nepostojanje sustava organiziranog gospodarenja biomasom na razini JLS-ova</p> <p>20. Nepostojanje dovoljno velikih parcela za gospodarske subjekte kojima trebaju velike površine za djelatnost proizvodnje i skladištenja sirovina.</p> <p>21. Slabije razvijen realni sektor, nepostojanje stabilnih tvrtki u gospodarskim granama povezanima sa novim tehnologijama.</p> <p>22. Neupućenost poslovnih subjekata u mogućnost transformacije poslovanja u kontekstu zelene i digitalne tranzicije</p> <p>23. Neupućenost poljoprivrednika i gospodarskih subjekata u primjenu kružnog gospodarstva u svojem poslovanju.</p> <p>24. Nemogućnost javnog financiranja zakonom propisanih obaveza za jedinice lokalne samouprave (npr. skloništa za napuštene životinje).</p> <p>25. Nedovoljno održavanje i stvaranje novih šumskih puteva za kvalitetno gospodarenje lovištem i divljači, potrebno je adaptiranje prostora udruga lovačkih društava</p> <p>26. Na području LAG-a ne postoji odlagalište građevinskog otpada koje je izgrađeno u skladu sa zakonskom regulativom.</p> <p>27. Porast stope nezaposlenosti izvan turističke sezone</p> <p>28. Niska kvaliteta postojećih smještajnih kapaciteta za potrebe cjelogodišnjeg i održivog turizma, uz pretjeranu gradnju novih smještajnih kapaciteta koji dovode do devastacije krajobraza</p> <p>29. Pokrivenost bežičnim internetom i signalom na nekim područjima (pogotovo Ćićarije) je nezadovoljavajuća.</p> <p>Društvene značajke:</p> <p>30. Civilno društvo je nedovoljno razvijeno</p> <p>31. Nedovoljno razvijeno volonterstvo</p> <p>32. Udio visoko obrazovanog stanovništva na LAG području je manji u odnosu na državni prosjek</p> <p>33. Područje u prosjeku ima velik udio starog stanovništva i gustoću stanovništva ispod državnog prosjeka, te nepovoljnu demografsku sliku</p> <p>34. Obrazovna infrastruktura je nedostatna: , potrebna je izgradnja i opremanje novih kapaciteta ustanova predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja.</p> <p>35. Ne postojanje organiziranog javnog prijevoza za prijevoz lokalnog stanovništva iz disperziranih i manjih naselja sa drugim naseljima/gradovima u Istri</p> <p>36. Nedostatna usluga vrtića</p> |
|--|--|

	<p>37. Nedostatna zdravstvena infrastruktura (bolnica, domovi zdravlja) na cijelom području LAG-obuhvata.</p> <p>38. Nedostatnost kapaciteta za cjelovitu skrb o starijim osobama, osobama s invaliditetom te terminalno bolesnih osoba.</p> <p>39. Nedostatna i neadekvatna društvena, kulturna i sportska infrastruktura, posebice izvan gradova na obali.</p> <p>40. Nedovoljna valorizacija lokalne materijalne i nematerijalne kulturne baštine.</p> <p>41. Potrebe gospodarstva i tržišta rada nisu usklađene sa obrazovnom strukturom ; potrebno je usklađivanje obrazovnog sustava sa potrebama tržišta rada (npr. otvaranjem novih srednjoškolskih usmjerenja za deficitarna zanimanja).</p> <p>42. Nedovoljna razina zainteresiranosti lokalnog stanovništva za aktivnosti koje provodi LAG</p> <p>Nedovoljna suradnja i komunikacija između Županije i LAG-a</p>
<p>PRILIKE</p>	<p>PRIJETNJE</p>
<p>Opće značajke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji omogućava korištenje sredstava iz EU fondova 2. Predstojeći ulazak u Schengen i Euro-zonu. 3. Financiranje programa i projekata unutar LRS LAG-a za razdoblje 2023. – 2027. 4. Mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije, blizina i raspoloživost elektroenergetskih izvora, magistralnog plinovoda i izvora pitke vode 5. Dio područja LAG-a nalazi se u zaštićenom području NATURA 2000 što je pogodno za razvoj projekata vezanih uz očuvanje biološke raznolikosti i zaštitu okoliša 6. Razvoj biciklističke infrastrukture omogućio bi dodatnu valorizaciju područja i razvoj turizma, npr. povezivanjem različitih dionika u turizmu, pogotovo prema unutrašnjosti (agroturizama, OPG-ova, vinara, maslinara, obrtnika) <p>Gospodarske značajke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Potencijal za razvoj cjelogodišnjeg turizma, diversifikaciju turističke ponude i revitalizacija starih obrta 8. Potencijal za razvoj održivih oblika turizma (eko-turizam, agro-turizam, zdravstveni-turizam i sl.) 9. Mogućnost stavljanja u funkciju neobrađenog poljoprivrednog zemljišta na području LAG-a 10. Očuvanje zaštićene pasmine istarskog goveda boškarina, te prilika za razvoj stočarstva i ostalih autohtonih istarskih pasmina 11. Povećanje kvalitete proizvoda i usluga radi prepoznatljivosti i što boljeg plasmana na tržište EU 12. Poticanje raznih oblika udruživanja i umrežavanja, te dodatnog razvoja OPG-a, obrtništva, malog i 	<p>Opće značajke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klimatske promjene koje nepovoljno utječu na život i zdravlje ljudi 2. Elementarne nepogode koje uništavaju infrastrukturu i gospodarstvo 3. Zagađivanje mora, rijeka i zraka iz prekograničnih izvora i uslijed nesreća i havarija 4. Krčenje šuma, parcelacija i prodaja šumskog i poljoprivrednog zemljišta radi gradnje ili postavljanja mobilnih kućica ilegalno bez komunalne infrastrukture i građevnih dozvola čime se nepovratno uništava okoliš 5. Niska razina sigurnosti biciklista na prometnicama, loša prometna kultura prema biciklistima 6. Nije riješeno pitanje/status vožnje enduro/cross motorista po biciklističkim stazama, šumskim putevima i nerazvrstanim cestama <p>Gospodarske značajke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Neadekvatna potpora poduzetnicima u realizaciji poduzetničkih inicijativa uz nedovoljan broj poduzetničkih inkubatora 8. Složena zakonska regulativa za provedbu i realizaciju poslovnih ulaganja, a zakonski propisi međusobno neusklađeni 9. Porezna politika je nestabilna i nepredvidiva, a prisutan je trend poskupljenja 10. Destabilizacija gospodarstva na lokalnoj i nacionalnoj razini uslijed zdravstvenih pandemija (npr. virusa SARS-Covid 19), ratova i energetskih kriza 11. Nedostatak kvalitetne radne snage u pojedinim djelatnostima (turizam, građevina, zdravstvo...) 12. Izumiranje tradicionalnih obrta

- srednjeg poduzetništva kroz mjere iz programa/proračuna JLS-a
13. Osnivanje poduzetničko-potpornih institucija (poduzetnički inkubatori i akceleratori, tehnološki parkovi, centri kompetencija i sl.)
 14. Kontinuirano informiranje i edukacija poljoprivrednika i gospodarstvenika osnivanjem adekvatnih poduzetničko potpornih institucija - poduzetničkih inkubatora i akceleratora, tehnoloških parkova, centara kompetencija i sl.
 15. Povezivanje LAG-a sa relevantnim državnim tijelima (ministarstva, agencije, savjetodavne službe) u svrhu kvalitetnog informiranja i edukacije gospodarstvenika i poljoprivrednika o aktualnim trendovima
 16. Ulaganje u projekte „pametnih sela“ u jedinicama lokalne samouprave na području LAG-a
 17. Primjena kružnog gospodarstva u svim djelatnostima
 18. Korištenje obnovljivih izvora energije u poljoprivredi (energije sunca i energije iz biomase).
 19. Ulaganja u razvoj novih proizvoda i usluga u sektoru kružnog bio-gospodarstva.
 20. Ulaganja u infrastrukturu, strojeve i opremu za prelazak proizvođača na kružno bio-gospodarstvo.
 21. Projekti izgradnje terasa i suhozida, obnova i izgradnja radi zaštite poljoprivrednog zemljišta
 22. Modernizacija poljoprivrede uporabom pametnih tehnologija (primjena *smart-farming* i *precision-farming* koncepta)
 23. Mogućnost razvoja ekološke poljoprivrede zbog nezagađenog zemljišta, povoljne klime kao i sve većom potražnjom za ekološki proizvedenim namirnicama, posebice unutar turističke ponude.
 24. Poticati mlade na bavljenje poljoprivredom kroz programe *start-up* uz mogućnost pokretanja vlastite poljoprivredne proizvodnje te pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti
 25. Koristiti vodu iz sustava pročišćavanja otpadnih voda za navodnjavanje poljoprivrednih parcela i druge primjerene potrebe.

Društvene značajke:

26. Moguća suradnja sa LAG-ovima u Hrvatskoj i inozemstvu u cilju zajedničkog djelovanja i suradnje za potrebe ruralnog razvoja
27. Moguća suradnja s drugim organizacijama u Hrvatskoj i inozemstvu na pripremi i provedbi projekata
28. Velik potencijal daljnjeg razvoja turističke ponude kroz razvoj doživljajnog turizma na brojnim lokalitetima prirodne i kulturne baštine na području LAG-a.

13. Depopulacija ruralnog područja uz odlazak mladih i visokoobrazovanih zbog nedostatka radnih mjesta
14. Pretjerana ovisnost o stranim energentima uslijed neulaganja lokalnih zajednica u energetske samodostatnost te primjenu obnovljivih izvora energije
15. Nedovoljna svijest o važnosti udruživanja malih poljoprivrednih proizvođača te obrta i MSP-ova za zajednički nastup na tržištu
16. Nedovoljan interes mladih za bavljenje poljoprivredom
17. Sustav navodnjavanja neadekvatan, kao i mreže za tuču
18. Ogromno kašnjenje u dodjeli na korištenje državnog poljoprivrednog zemljišta što negativno utječe na ekonomsku održivost poljoprivrednih proizvođača.

Društvene značajke:

19. Neadekvatna sinergija svih lokalnih dionika u iscrtaivanju turističke ponude
20. Aktualne i potencijalne migrantske krize
21. Neadekvatna oprema za zaštitu, spašavanje i rješavanje kriza na moru.

Rezultati analize stanja proizlaze iz tablice SWOT analize za područje LAG-a koja se temelji na prethodno predočenom opisu područja LAG-a i analize konkretnih razvojnih potreba i problema područja na koje će ciljevima, prioritetima i mjerama djelovati LRS.

Na radionicama i individualnim savjetovanjima sa predstavnicima javnog, civilnog i gospodarskog sektora identificirani su problemi i potencijali, kao i snage i prijetnje za svaki od sektora, te će se razvoj jedinica lokalne samouprave na području LAG-a „Sjeverna Istra“ temeljiti na utvrđenim potrebama i rezultatima.

Područje LAG-a ima izuzetne opće zemljopisne značajke. Prometni i geopolitički položaj je povoljan zbog blizine susjednih država Italije, Slovenije i Austrije, ali i zbog blizine četiriju zračnih luka u Puli, Trstu, Veneciji i Ljubljani. Upravo zbog toga kao glavna okosnica razvoja i gospodarskih aktivnosti ističe se resor turizma, ponajviše održivog turizma kojim se želi smanjiti neravnomjerna razvijenost područja te dokinuti preveliko oslanjanje isključivo na ljetni turizam, odnosno na oblik turizma poznat pod nazivom „3S-Sea, Sun, Sand“.

Kakvoća mora je izvrsna, a značajni su i izvori pitke vode. Područje karakterizira visoki stupanj bioraznolikosti, kao i geografske i krajobrazne raznolikost, odnosno bogatstvo divljih vrsta flore i faune, prirodnih staništa i ekosustava. Klima je kombinacija mediteranske, kontinentalne i planinske te je i zbog toga područje povoljno za razvoj turizma i poljoprivrede. Raznovrstan krajolik, geografski položaj i klima pogodni su za korištenje obnovljivih izvora energije (energija vjetra na planinskim obroncima, energija valova u priobalju te solarna energija na cjelokupnom području). Dio područja se nalazi u zaštićenom području NATURA 2000 što upućuje na važnost očuvanja biološke raznolikosti i zaštitu okoliša. Ušće rijeke Mirne od velikog je značaja kao posebni ornitološki rezervat te ga je važno vrednovati u skladu s potrebama zaštićenih dijelova prirode, ali i prezentirati kao turistički važnu lokaciju.

Lokalno stanovništvo je gostoljubivo, komunikativno i radišno, a zbog pograničnog područja i poštivanja autohtone talijanske nacionalne zajednice razvijen je dvojezični odgojno-obrazovni sustav.

Veliki je potencijal razvoja područja LAG-a Sjeverna Istra predstavljaju iznimna povijesna i kulturna materijalna i nematerijalna baština, veliki broj tradicijskih manifestacija i festivala, te daljnji razvoj doživljajnog turizma. Potrebno je potaknuti ravnomjeran razvoj zaleđa i unutrašnjosti područja LAG-obuhvata vrednovanjem i promocijom cijelog područja.

Područje unutrašnjosti LAG-a karakterizira slabija razvijenost, što je rezultat odljeva stanovništva, nerazvijenosti prometne infrastrukture pogotovo u segmentu javnog prijevoza i nedostatka društvene infrastrukture za kvalitetan život lokalnog stanovništva (npr. ustanova predškolskog i školskog obrazovanja, zdravstvene infrastrukture i sl.). Slaba je povezanost obalnih područja i unutrašnjosti, prometnice su često uske i derutne, posebice na cijelom sjevernom području Istre, te su nakon bujica i opasne. Istaknuta je i slaba prometna povezanost naselja na području LAG-obuhvata sredstvima javnog prijevoza, kao i nedostatna povezanost sa obližnjim prekograničnim gradovima, te sa glavnim željezničkim kolodvorima i zračnim lukama kojima područje gravitira.

Područje je atraktivno za brojne vrste sporta i rekreacije te je razvidan veliki potencijal za razvoj aktivnog turizma. Područje je poznato kao atraktivno za biciklizam, međutim niska je razina sigurnosti biciklista na prometnicama uslijed nedostatka adekvatne biciklističke infrastrukture koja bi omogućila simultano neometano odvijanje prometa. Stoga je potrebno razgranati biciklističku infrastrukturu te razvijati biciklističke, planinarske i pješačke staze. Potrebno je riješiti pitanje vožnje enduro/cross motorista po šumskim putevima i nerazvrstanim cestama time što će se predvidjeti lokacije i mjesta gdje je moguće prakticirati navedeni sport bez dovođenja u opasnost stanovništvo i životinje. S obzirom na porast interesa i potražnje za aktivnim turizmom, cijelo područje LAG-a predstavlja zanimljivu destinaciju za aktivni odmor budući da ono obiluje na prirodnim i geografskim osobitostima. Ističe se veliki potencijal područja za razvoj ekstremnog i adrenalinskog turizma kroz aktivnosti

kao npr. *padobransko jedrenje, kite-surfing, free-climbing, skate* parkove i *zip-line*, te brojne druge sportove. Međutim, potrebno je unaprijediti infrastrukturu i ponudu za sve navedene sportove za koje postoji potražnja, a koje uz cikloturizam treba uvrstiti kao dio strategije razvoja održivog turizma. Na području je razvijen i lovni turizam, koji je atraktivan zbog karakteristika prirode i velikih šumskih površina, no bogatstvo šumske flore i faune upućuje na potrebu za njenom zaštitom. Također, potrebna su ulaganja u održavanje i stvaranje novih šumskih puteva za kvalitetno gospodarenje lovištima i divljači.

Razvoj turizma kao jedne od osnovnih gospodarskih grana potrebno je usmjeriti ka razvoju cjelogodišnjeg turizma i diversifikaciji turističke ponude. Potrebno je dodatno poticati razvoj održivih oblika turizma kao što su ekoturizam, agroturizam, zdravstveni turizam, za što je potrebno sinergijsko djelovanje svih lokalnih dionika u iscertavanju turističke ponude područja.

U kontekstu turističke ponude, može se primijetiti da su smještajni kapaciteti na području LAG-a dostatni. Cilj područja nije poticanje većeg broja dolazaka i noćenja tijekom ljetne sezone, nego se teži razvoju održivijeg modela turizma kroz cijelu godinu, uz preferenciju elitnog turizma. Ovakav model bi omogućio ostvarivanje visokih razina prihoda uz manji broj gostiju, što bi predstavljalo svojevrsno rasterećenje za okoliš i infrastrukturu. Međutim, potrebno je dodatno poticati povećanje kvalitete postojećih smještajnih kapaciteta za održivi turizam uz pažljivo planiranje gradnje novih smještajnih kapaciteta kako ne bi došlo do devastacije krajobrazu. Stoga se nameće potreba za ulaganjima u adaptaciju i podizanje kategorizacije postojećih smještajnih kapaciteta i kvalitete ponude.

Na razvoj turizma povoljno utječe i visoka razina eno-gastronomске ponude, koja je uvelike definirana razvijenim vinarstvom i maslinarstvom, odnosno proizvodnjom maslinovih ulja visoke kvalitete. Kraj je poznat po tartufarstvu, te su tartufi kao i proizvodi od tartufa sa područja LAG-obuhvata afirmirani i izvan granica države, odnosno na međunarodnom tržištu. Znatno je broj proizvoda koji su zaštićeni oznakom izvornosti, kao i onih u postupku registracije.

Ukazuje se potreba za ulaganjem u nepoljoprivredne djelatnosti, odnosno potreba da se lokalnim OPG-ovima omogući diversifikacija poslovanja kroz uvođenje dopunskih djelatnosti (npr. pružanja usluga smještaja). Posebice je to važno zbog mladih poljoprivrednika koji žele otvoriti OPG po prvi puta, ali ujedno žele ulagati i u nepoljoprivredne djelatnosti. Također je razvidna potreba za ulaganjem u obrtništvo, posebice u stare tradicijske obrte i zanate kojima prijeti izumiranje kako bi se time očuvala i materijalna i nematerijalna baština područja.

Poljoprivreda je najzastupljenija u unutrašnjosti LAG-a. Trenutačno stanje pokazuje kako je nedovoljna iskorištenost poljoprivrednih i šumskih zemljišta. Područje karakterizira i mnogo usitnjenih parcela i zemljišnih posjeda što nije pogodno za poljoprivrednu proizvodnju. Također se može primijetiti i slaba povezanost poljoprivrednih proizvođača u proizvodnji i plasmanu svojih proizvoda na tržište (primjerice onih koji se plasiraju u sektoru turizma, ili pak u školama i vrtićima). Neumreženost lokalnih poljoprivrednih proizvođača ima za posljedicu nerazvijenost poljoprivrednih zadruga na području LAG-obuhvata te je potrebno povećati svijest o važnosti zadruga i njihovom doprinosu društveno-ekonomskom razvoju područja.

Lokalnim poljoprivrednim proizvođačima nedostaju adekvatni prostori za prodaju svojih proizvoda (npr. tržnice primjerenog standarda), što dovodi do nedovoljne vidljivosti te slabije prepoznatljivosti lokalnih proizvoda. Primjetan je također neučinkovit sustav navodnjavanja poljoprivrednih površina i zaštite od elementarnih nepogoda (npr. tuče).

U samoj poljoprivrednoj proizvodnji primjetna je slaba primjena suvremenih „pametnih“ rješenja u svrhu povećanja konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača (npr. korištenje agrometeoroloških stanica za prepoznavanje aktualnih potreba biljaka i optimalnog doziranja sredstava za gnojidbu i zaštitu bilja, senzora za prepoznavanje potreba za navodnjavanjem biljaka i sl.). Nadalje, veliki broj poljoprivrednika nije u mogućnosti konkurirati europskim poljoprivrednicima zbog zastarjele mehanizacije, opreme i tehnologije kojom obrađuju svoje poljoprivredne površine i proizvode, ali i zbog ograničene površine obradivog zemljišta.

Ulaganja je stoga potrebno usmjeriti ulaganja u projekte „pametnih sela“ te modernizirati poljoprivrednu proizvodnju uporabom pametnih tehnologija (primjenom *smart farming* i *precision farming* koncepta). Nadalje, potrebno je usmjeriti razvoj prema organiziranim mehanizmima za otkup i distribuciju lokalnih poljoprivrednih i srodnih proizvoda, kao logičko-distributivnih centara koji će omogućiti ne samo lakši otkup, već i plasman proizvoda pojedinim ciljnim skupinama kupaca.

Na području LAG-a postoje i neobrađena državna poljoprivredna zemljišta koja se mogu staviti u funkciju poticanjem raznih oblika udruživanja i umrežavanja. Ogromna su kašnjenja u dodjeli na korištenje državnog poljoprivrednog zemljišta što utječe na okrupnjivanje OPG-ova i njihov razvoj i ekonomsku održivost.

Očuvanje zaštićene pasmine istarskog goveda boškarina jedna je od prilika za razvoj stočarstva, ali prilike leže i u poticanju uzgoja ostalih autohtonih istarskih pasmina (npr. magaraca, peradi i dr.) kojom se može povećati kvaliteta lokalne gastro-ponude, podignuti prepoznatljivost destinacije ali i potaknuti izvoz domaćih proizvoda na tržište EU. Također je potrebno provoditi odlučnije mjere poticanja mladih na bavljenje poljoprivredom budući da ova grana na području LAG-obuhvata nosi u sebi istaknuti potencijal.

Korištenje obnovljivih izvora energije nije na zadovoljavajućoj razini: ne postoje organizirani modeli poticanja korištenja solarne energije (npr. energetske zadruge građana) već se primjena solarnih sustava uglavnom svodi na izolirane inicijative malih privatnih subjekata. Nadalje, na području ne postoji infrastruktura za iskorištavanje energije vjetra i valova unatoč značajnom prirodnom i geografskom potencijalu.

Osim toga, potrebno je dodatno podizati svijest javnosti na području LAG-obuhvata o primjeni mjera energetske učinkovitosti u javnim zgradama i privatnim kućanstvima, kao i o važnosti učinkovitijeg korištenja resursa (npr. vode). Stoga je nužno poticati bolju iskoristivost raspoloživih energetskih potencijala i povećati udio korištenja obnovljivih izvora energije (posebice energije vjetra i valova, ali i razgranatije primjene solarne energije).

Ekonomski razvoj zasniva se na brzini prihvaćanja inovacija u svim sektorima. Pojavom novih tehnoloških rješenja u svim gospodarskim granama moguće je doprinijeti povećanju kvalitete proizvoda i usluga općenito, gospodarskim što će se odraziti i na podizanje ugleda cjelokupnog područja. Stoga je je potrebno prirodne resurse čuvati i koristiti na održiv način te neophodno poticati koncept primjene obnovljivih izvora energije i novih tehnologija.

Na području LAG-a je uspostavljen sustav gospodarenja otpadom i odvojenog prikupljanja otpada, međutim potrebno je educiranje stanovništva o važnosti odvajanja, ali i ponovne uporabe otpada.

Jednako važno, potrebno je uspostaviti sustav organiziranog gospodarenja biomasom na razini jedinica lokalne samouprave na području LAG-obuhvata. S obzirom na aktualne smjernice Europske komisije koje stavljaju težište na resursnu učinkovitost, potrebno je stvoriti preduvjete za valorizaciju biomase ne samo kao energenta već i u stvaranju novih proizvoda dodane vrijednosti. Stoga se nameće potreba za stvaranjem organiziranog javnog modela gospodarenja biomasom iz poljoprivrede, šumarstva i akvakulture na cijelom području LAG-obuhvata, čime bi se postiglo rasterećenje za okoliš, ali i potaknula konkurentnost lokalnih proizvođača stvaranjem novih proizvoda dodane vrijednosti iz predmetne biomase. Na tragu navedenoga, potrebno je provoditi kontinuirano informiranje i edukaciju poljoprivrednika, ali i ostale javnosti, o primjeni kružnog biogospodarstva kako u poljoprivredi, tako i u drugim gospodarskim granama u svrhu resursne učinkovitosti (npr. korištenje vode iz sustava pročišćavanja otpadnih voda za navodnjavanje poljoprivrednih parcela, korištenje komine masline kao energenta).

Osnivanjem poduzetničko-potpornih institucija kojih na području LAG-a nedostaje (poduzetničkih inkubatora i akceleratora, tehnoloških parkova, centara kompetencija i dr.) te kontinuiranim informiranjem i edukacijom poljoprivrednika i gospodarstvenika, te poticanjem *start-up*-ova moguće je dodatno potaknuti razvoj poljoprivrednih gospodarstava, obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva, a predmetna se ulaganja mogu financirati mjerama iz Programa ruralnog razvoja i proračuna JLS-ova.

Razvidna je potreba za razvijanjem realnog sektora uspostavljanjem stabilnih tvrtki u proizvođačkim djelatnostima i u gospodarskim granama povezanim s novim tehnologijama. Istodobno kompleksna administracija otežava osnivanje i pokretanje rada novim poslovnim subjektima. Gospodarstvenici i poljoprivrednici nemaju dovoljno vlastitih izvora financiranja, te ih treba uputiti u mogućnost povlačenja sredstava iz EU fondova.

Nadalje, razvidan je i manjak radne snage u pojedinim djelatnostima – primjerice u sektoru turizma i građevine – što posljedično dovodi do zapošljavanja osoba neadekvatne stručne spreme i iskustva, čime se umanjuju standardi usluga kojima područje teži. Potrebno je stoga pokrenuti mjere zapošljavanja i poticanja poduzetničkih inicijativa, ali i potaknuti usklađivanje obrazovnog sustava sa aktualnim potrebama tržišta rada, primjerice osnivanjem novih strukovnih profila u srednjoškolskom sustavu obrazovanja, kroz programe prekvalifikacije u ustanovama obrazovanja odraslih ili pak kroz dodatne programe osposobljavanja i edukacije koje bi mogle provoditi i druge kompetentne institucije, ustanove i subjekti (primjerice poduzetničko potporne institucije).

Iako je LAG Sjeverna Istra uspostavio suradnju s većim brojem domaćih i međunarodnih partnera i dio članova posjeduje iskustvo u pripremi i provedbi EU i nacionalnih projekata, aktivnija suradnja sa LAG-ovima u Hrvatskoj i inozemstvu, kao i suradnja i komunikacija između Županije i LAG-a u cilju zajedničkog djelovanja za potrebe ruralnog razvoja doprinijela bi ostvarenju velikog potencijala područja.

Specifičnost područja LAG-a iskazuje se u tome što je u kontinentalnom djelu u prosjeku veliki udio starog stanovništva i gustoću stanovništva ispod je državnog prosjeka uz daljnji nastavak nepovoljne demografske slike, dok priobalna područja bilježe pozitivan rast populacije i mladih te rast gospodarskog sektora zahvaljujući turizmu.

Udio visokoobrazovanog stanovništva na LAG području iznosi 20,75%, te je nešto je manji u odnosu na državni prosjek koji iznosi 24,06%.

Područje LAG-obuhvata karakterizira i nedostatak organiziranog javnog prijevoza za lokalno stanovništvo iz manjih naselja u veće gradove, a primjetna je i slaba povezanost većih gradova međusobno, kao i istih tih gradova sa obližnjim većim gradovima u susjednim državama, s obzirom da se radi o pograničnom području koje gravitira susjednoj Sloveniji i Italiji.

Primjetan je manjak kapaciteta za cjelovitu skrb o starijim osobama, terminalno bolesnim osobama i osobama s invaliditetom. U pogledu zdravstvene infrastrukture potrebno je razvijati infrastrukturu bolnica i domova zdravlja. Obzirom da je na području LAG-a obilježen veliki broj poljoprivrednih gospodarstava, nužno je omogućiti navedenim proizvođačima i prerađivačima prostor za prodaju vlastitih proizvoda kao što su tržnice, malih prodajnih mjesta (mobilnih) i sl. Također, i dalje postoji velika potreba za društvenom infrastrukturom kao što su dječja igrališta, prostori za druženje mladih i dr.

Na području cijelog istarskog poluotoka u posljednjih nekoliko godina zabilježen je veliki porast napuštenih životinja, te je potrebno unaprijediti postojeća skloništa i omogućiti osnivanje novih kako bi se briga o životinjama mogla odvijati bez poteškoća.

Članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji omogućava korištenje sredstava iz EU fondova za financiranje programa i projekata unutar LRS LAG-a „Sjeverna Istra“ za razdoblje 2023. - 2027. kojima će biti moguće poduprijeti ulaganja u neke od navedenih potreba.